

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 273/25
11.6.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Сање Агатоновић, председника већа и судија Данице Косовац и Весне Секулић, чланова већа, у парници тужила малолетне АА, коју заступа законска заступница мајка ББ и ББ, обе из ..., чији је пуномоћник Весна Станимировић, адвокат из Београда, Булевар Арсенија Чарнојевића 65, пошта 11187 Београд 62, поштански преградак 61, против туженог ВВ ..., ради измене одлуке о висини издржавања, вршењу родитељског права и лишењу родитељског права, одлучујући о жалби тужила изјављеној против пресуде Другог Основног суда у Београду П2 1274/23 од 7.2.2025. године, у седници већа одржаној дана 11.6.2026. године, донео је

ПРЕСУДА

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужила и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Другог Основног суда у Београду П2 1274/23 од 7.2.2025. године, у четвртном ставу изреке.

УКИДА СЕ пресуда Другог основног суда у Београду П2 1274/23 од 7.2.2025. године, у другом и седмом ставу изреке и у том делу предмет **ВРАЋА** истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Другог Основног суда у Београду П2 1274/23 од 7.2.2025. године, првим ставом изреке обавезан је тужени да на име свог доприноса за издржавање тужиле малолетне АА плаћа месечно износ од 25.000,00 динара сваког 1. до 5. у месецу за текући месец, почев од 25.8.2023. године, као дана подношења тужбе, па убудуће, док за то постоје законски разлози или се наведена одлука не измени новом пресудом, уплатом на текући рачун законској заступници малолетног детета мајци ББ

из ..., с тим што ће доспеле, а неисплаћене износе издржавања платити одједном, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде. Другим ставом изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев у делу преко досуђених 25.000,00 динара, до тражених 50.000,00 динара. Трећим ставом изреке одлучено је да се овом пресудом мења пресуда Првог основног суда у Београду 3 П2 552/20 од 11.5.2022. године, у ставу петом и шестом изреке, док се у преосталом делу пресуда не мења. Четвртим ставом изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се тужени делимично лиши родитељског права према малолетном детету АА, рођеној дана 27.8.2016. године, у делу права да одлучује о питањима која битно утичу на живот малолетног детета и то право да одлучује о образовању детета, промени пребивалишта и боравишта детета и давању сагласности ради преласка границе Републике Србије за путовање детета са мајком у иностранство у туристичке сврхе и на екскурзију. Петим ставом изреке одбијен је као неоснован противтужбени захтев којим је тражено да се тужила ББ у потпуности лиши родитељског права над малолетним дететом АА из ..., да се малолетна АА из ... повери туженом - оцу на самостално вршење родитељског права, да се обавезе тужила - мајка да на име свог дела доприноса за издржавање малолетног детета плаћа месечно износ од 25.000,00 динара, почев од дана кад иста почне да борави код оца, па све док за то постоје законски разлози уплатом на банковни рачун. Шестим ставом изреке одбијен је као неоснован предлог туженог - оца за одређивање привремене мере којим је тражио да се малолетна АА из ... повери оцу ВВ из ... на самостално вршење родитељског права, да се обавезе тужила ББ да преда ради вршења родитељског права заједничко малолетно дете малолетну АА одмах и без одлагања по пријему решења, њеном оцу ВВ, да се обавезе мајка ББ из ... да на име свог дела доприноса за издржавање малолетног детета АА из ... плаћа месечно износ од 25.000,00 динара, почев од дана кад иста почне да борави код оца, па све до правноснажности пресуде и то уплатом на банковни рачун у корист оца детета, да се модел виђања-контакти између малолетног детета и њене мајке ББ одвијају према већ предложеном плану и програму Центра за социјални рад Вождовац у контролисаним условима у просторијама центра. Седмим ставом изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Благовремено изјављеном жалбом тужиле су побијале првостепену пресуду из свих разлога прописаних одредбом члана 373 став 1 Закона о парничном поступку ("Службени гласник Републике Србије" бр. 72/11...18/20), у другом, четвртном и седмом ставу изреке. Трошкове другостепеног поступка опредељено су тражиле.

Испитујући правилност првостепене пресуде у побијаном делу сагласно овлашћењима предвиђеним чланом 386 Закона о парничном поступку у вези са члановима 202 - 207 Породичног закона ("Службени гласник Републике Србије" бр. 16/05... 6/15), Апелациони суд је оценио да је жалба тужила делимично основана.

Према утврђеном чињеничном стању и стању у списима, правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П2 552/20 од 11.5.2022. године, разведен је брак закључен дана 18.7.2015. године у Београду, између тужиле ББ и туженог ВВ на основу споразума, одлучено је да ће родитељско право над малолетним дететом, ћерком АА рођеном дана 27.8.2016. године вршити мајка, да ће пребивалиште малолетне АА бити исто као пребивалиште мајке, уређен је начин одржавања личних односа малолетног детета са туженим - оцем, тако што ће се виђање одвијати према споразуму

родитеља детета првенствено имајући у виду жеље, потребе и обавезе детета, тужени је обавезан да на име доприноса за издржавање малолетне АА плаћа месечно износ од 20.000,00 динара за редовне месечне потребе детета мајци ББ, на текући рачун сваког 1. до 31. у месецу за текући месец, почев од 11.5.2022. године, па убудуће, док за то постоје законски услови под претњом принудног извршења и да су обавезани су ББ и ВВ да све ванредне трошкове који се буду тицали детета (вртић, школа, здравље детета, путовања, ваншколске активности) носе заједнички по пола.

Према исказу законске заступнице малолетне тужиље - мајке ББ произлази да је у време доношења претходне одлуке малолетна АА имала пет година, ишла је у вртић који је коштао око 12.000,00 динара, за исхрану, одећу и обућу месечно је било потребно око 20.000,00 динара, имала је трошкове за рекреативну наставу, одлазак у позориште и биоскоп, рођендане код другара, свој рођендан, летовање.

Сада тужиља АА има осам година иде у други разред основне школе, књиге су коштале око 12.000,00 динара, школски прибор на почетку године око 25.000,00 динара и за докупљивање прибора око 4.000,00 динара месечно. За исхрану, одећу, обућу и козметику јој је месечно потребно око 35.000,00 динара, за ужину 10.000,00 динара месечно. Малолетна АА је имала један излет који је коштао око 5.800,00 динара, прослава рођендана износи око 400 евра, а за одлазак на рођендане код другара потроши око 5.000,00 динара месечно. За часове математике издваја 16.000,00 динара месечно, за школу енглеског језика 8.300,00 динара месечно, за психолога 2.000,00 динара месечно, за наочаре 12.000,00 динара годишње и преглед кошта око 8.000,00 динара. Има трошкове за одлазак на летовање, у позориште, биоскопе, музеје и играонице, здрава је и не прима дечији додатак. Месечна зарада мајке у време доношења претходне одлуке била је око 50.000,00 динара. Од имовине је поседовала стан у коме је живела са дететом, који је у међувремену продала, али је са дететом наставила да живи у истом као подстанар. За исхрану, одећу и обућу месечно јој је било потребно око 40.000,00 динара, за режије за око 15.000,00 динара. Имала је кредит за телефон и плаћала је 5.000,00 динара месечно. Сада је запослена и власник предузетничке радње, остварује зараду од око 70.000,00 динара месечно. Од имовине поседује само аутомобил. Живи као подстанар са дететом и стан плаћа 330,00 евра месечно, за режије издваја око 25.000,00 динара месечно. За исхрану, одећу и обућу месечно јој је потребно око 50.000,00 динара. Има кредит за телефон од 4.000,00 динара месечно и исплатиће га за осам месеци. Додатних прихода нема, здрава је и способна за рад, а осим детета има обавезу да издржава течу са којим је закључила уговор о доживотном издржавању. Предмет уговора је стан у ... улици и плац на ....

Тужени током првостепеног поступка није саслушан као парнична странка тако да суд није могао прецизно да утврди његове потребе и могућности, како у време када је донета претходна одлука, тако и актуелно. У поступку пред Првим ОЈТ у Београду навео је да је по занимању менаџер за безбедност, запослен у ... и ... као међународни координатор Служби за безбедност у УН од 2019.године и да остварује зараду. У Србији није запослен, а по наводима тужиље тужени је у међувремену добио сина ГГ који има две и по године.

Према налазу и мишљењу Градског центра за социјални рад у Београду, Одељење Вождовац број 560-38-668/2023 од 21.5.2024.године и из исказа водитеља

случаја ДД, развојне потребе детета у породици мајке су задовољене, изостају контакти детета са оцем, а малолетна АА је укључена на третман због отпора који испољава према оцу, те се након окончања третмана могу размотрити узроци отпора и на основу тога предложити адекватан модел виђања. У овим околностима када је дете дистанцирано у односу на оца свако присилно ангажовање у контексту реализације модела би имало негативан ефекат на развој детета. Са становишта опште подобности, оба родитеља имају капацитет за непосредну бригу и старање о детету, али с обзиром на пол и узраст детета, као и досадашње старање о детету, процена је да је мајка адекватнији родитељ, те да тренутно нема услова за лишење родитељског права родитеља, а да је у најбољем интересу детета да мајка самостално врши родитељско право и стога би истој требало омогућити да неометано самостално заступа најбоље интересе детета.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, применом одредби чланова 6, став 1, 154 став 1, 160, 161 и 162 Породичног закона, првостепени суд је закључио да су испуњени услови за измену претходне одлуке о висини доприноса туженог за издржавање тужиле малолетне АА, тако што је допринос туженог за издржавање малолетне АА, са раније утврђеног износа од 20.000,00 динара месечно, повећан на 25.000,00 динара месечно. Приликом доношења одлуке првостепени суд је оценио да су се на страни малолетне тужиле - примаоца издржавања околности промениле, с обзиром на то да је од доношења претходне судске одлуке протекло две и по године, да је у време доношења претходне одлуке малолетна тужиле АА имала пет година и ишла је у вртић, а сада има осам и по година и иде у други разред основне школе, законска заступница малолетне тужиле - мајка је у време доношења претходне одлуке била запослена и примала минималну зараду, а сада је запослена, власник је предузетничке радње и остварује веће приходе, док је тужени и даље запослен у УН, а у међувремену је добио сина. Као оријентационо мерило првостепени суд је имао у виду висину минималне суме издржавања коју у смислу члана 160 став 4 Породичног закона одређује министарство надлежно за социјалну заштиту као накнаду за храњенике, односно за лица на породичном смештају, која је у време доношења првостепене одлуке износила 50.368,00 динара. Првостепени суд је одбио као неоснован тужбени захтев у делу преко досуђеног износа од 25.000,00 динара до траженог износа од 50.000,00 динара налазећи да је исти превисоко постављен, имајући у виду месечне потребе малолетног детета и могућности туженог.

Надаље је првостепени суд одбио као неоснован тужбени захтев у делу у коме је тражено да се тужени делимично лиши родитељског права у делу права да одлучује о промени пребивалишта малолетног детета и давању сагласности ради преласка границе Републике Србије за путовање детета са мајком у иностранство у туристичке сврхе и на екскурзију, с обзиром на то да је претходном одлуком малолетно дете поверено мајци на самостално вршење родитељског права и одлучено је да ће пребивалиште малолетног детета бити на адреси пребивалишта мајке, тако да мајка без сагласности туженог уз доставу претходне одлуке може пријавити дете на своју адресу, детету извадити потребне исправе и сходно одредбама члана 29 став 2 Закона о путним исправама и члана 54 став 2 Закона о граничној контроли без претходне сагласности туженог одлучивати о предласку малолетног детета преко државне границе. Првостепени суд је такође одбио као неоснован тужбени захтев у делу у коме је тражено да се тужени делимично лиши родитељског права у делу права да одлучује о

образовању малолетног детета, с обзиром на то да малолетна тужила актуелно похађа школу која одговара месту њеног актуелног пребивалишта, а уколико буде проблема око уписа малолетне тужиле у другу школу и изостане сагласност оца, а што је будућа неизвесна околност, мајка може покренути нови поступак.

По оцени Апелационог суда, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право и за своју одлуку у потврђујућем делу дао јасне и довољне разлоге за одбијање тужбеног захтева у делу којим је тражено да се тужени делимично лиши родитељског права према малолетном детету и то у делу права да одлучује о питањима која битно утичу на живот малолетног детета о образовању детета, промени пребивалишта и боравишта детета и давању сагласности ради преласка границе Републике Србије за путовање детета са мајком у иностранство у туристичке сврхе и на екскурзију, које прихвата и Апелациони суд у Београду и сходно члану 396 став 2 Закона о парничном поступку, на исте упућује.

Правилно је првостепени суд на основу правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања, донео одлуку у наведеном делу, имајући у виду налаз и мишљења органа старатељства дат на основу процене родитељских капацитета, сагледавши све околности конкретног случаја.

Неосновани су жалбени наводи да су били испуњени услови за делимично лишење родитељског права туженог из разлога што тужени нема никаквог контакта са дететом и да се о истом не интересује.

Одредбом члана 82 став 1 Породичног закона прописано је да родитељ који несавесно врши права или дужности из садржине родитељског права може бити лишен родитељског права. Међутим, одбијање непотребне сагласности за издавање путне исправе заједничком малолетном детету не може се сматрати несавесним вршењем права и дужности из садржине родитељског права и разлогом да се тај родитељ делимично лиши родитељског права. Наиме, родитељ који самостално врши родитељско право има могућност да без сагласности другог родитеља пређе државну границу са малолетним дететом.

Одредбом члана 29 Закона о путним исправама ("Службеном гласнику РС", број 90/07, 116/08, 104/09, 76/10, 62/14 и 81/19) за малолетна или пословно неспособна лица, захтев за издавање путне исправе подноси један од родитеља, уз писмену сагласност другог родитеља, односно други законски заступник или старатељ. Изузетно од става 1 овог члана, малолетном лицу издаће се путна исправа и без сагласности другог родитеља ако захтев поднесе један од родитеља, а уз захтев приложи и потврду надлежног органа да је издавање пасоша у интересу детета; ако захтев поднесе родитељ коме је одлуком надлежног органа за питање старатељства додељено старатељство над малолетним лицем или је дозвољено издавање путне исправе, осим када је истом одлуком издавање путне исправе и путовање малолетног лица у иностранство условљено сагласношћу оба родитеља.

Одредбом члана 54 Закона о граничној контроли ("Службени гласник Републике Србије" број 24/2018) прописано је да приликом провере малолетних лица, полицијски службеник посебну пажњу обраћа да ли малолетно лице путује само или у пратњи

другог лица. За прелазак државне границе малолетно лице, држављанин Републике Србије до навршене 16. године живота, када путује само или у пратњи другог лица које му није родитељ или законски заступник, мора поседовати оверену сагласност оба родитеља, ако заједнички врше родитељско право или законског заступника.

У конкретном случају, првостепени суд је, полазећи од стручног мишљења органа старатељства као специјализоване установе, а на основу претходне стручне опсервације конкретне породичне ситуације, правилно оценио све околности од значаја за доношење правилне одлуке о захтеву за делимично лишење родитељског права туженог - оца. Законска је обавеза органа старатељства да се у свакој конкретној ситуацији руководи најбољим интересом детета, као што је и обавеза суда, па је првостепени суд правилно прихватио мишљење органа старатељства и супротно жалбеним наводима, исто протумачио у складу са изнетом садржином, из чега је извео правилан закључак руководећи се најбољим интересом детета – да мајка као родитељ који врши самостално родитељско право може несметано да заступа интерес детета у погледу образовања, здравствене заштите, промене пребивалишта детета и других битних питања која утичу на живот детета, те да не процењују да има услова да се тужени - отац делимично лиши родитељског права у делу права да одлучује о питањима која битно утичу на живот детета, с обзиром на то да дете може да путује у иностранство без сагласности другог родитеља у туристичке сврхе и на екскурзију, што је регулисано Законом о граничној контроли, а уколико изостане сагласност оца за неко друго питање које битно утиче на живот детета, тада ће се разматрати да ли постоје услови да се тужени - отац делимично лиши родитељског права, те је на тај начин правилно применио одредбе члана 29 став 2 Закона о путним исправама и члана 54 став 2 Закона о граничној контроли, доносећи одлуку у том делу.

На основу изложеног, применом члана 390 у вези са чланом 387 став 1 тачка 2 Закона о парничном поступку, одлучено је као у првом ставу изреке ове пресуде.

Међутим, одлука првостепеног суда у делу којим је одлучено о захтеву за измену висине доприноса туженог за издржавање малолетног детета, садржана у другом ставу изреке побијане пресуде, није могла бити прихваћена као правилна, јер је захваћена битним повредама одредбама парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку, на које се жалбом тужила основано указује, будући да су нејасни разлози дати у прилог изведеног закључка о спорним чињеницама од којих зависи одлука о постављеном захтеву (о потребама тужиле малолетне АА – повериоца издржавања и могућностима туженог – дужника издржавања), због чега је првостепена пресуда у наведеном делу морала бити укинута у том делу и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Основани су жалбени наводи да првостепени суд није правилно утврдио и ценио потребе туженог, као и потребе малолетног детета у чијем је издржавању тужени дужан да учествује, као и могућности туженог.

Одредбом члана 6 став 1 Породичног закона прописано је да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета.

Одредбом члана 160 Породичног закона прописани су критеријуми за

одређивање издржавања по којима се издржавање одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања. Потребне повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода, те других околности од значаја за одређивање издржавања. Могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица, те других околности од значаја за одређивање издржавања.

Одредба члана 27 став 1 Конвенције Уједињених Нација о правима детета обавезује суд да приликом доношења одлуке о издржавању деце води рачуна пре свега о њиховим интересима, док се обавезе родитеља – дужника издржавања заснивају на критеријуму одговорног родитељства. То значи да је родитељ који не живи са малолетним дететом увек дужан да доприноси његовом издржавању, осим у случају потпуне неспособности за привређивање, што није случај. На тај начин малолетном детету се обезбеђује сума новца за задовољавање његових егзистенцијалних, здравствених, образовних и социјалних потреба, а које треба да му омогући најмање такав ниво животног стандарда какав ужива и родитељ, који је дужник издржавања, сходно одредби члана 162 став 3 Породичног закона.

Такође, одредбом члана 205 Породичног закона прописано је да у поступку у вези са породичним односима суд може утврђивати чињенице и када оне нису међу странкама спорне, а може и самостално истраживати чињенице које ниједна странка није изнела. Одредбом члана 266 став 1 Породичног закона прописано је да је у спору за заштиту права детета и спору за вршење, односно лишење родитељског права суд је увек дужан да се руководи најбољим интересом детета.

Најбољи интерес детета представља правни стандард који се цени према околностима конкретног случаја, а елементи процене најбољег интереса су узраст, пол и друге карактеристике детета, безбедност детета и осећања детета, егзистенцијалне потребе детета, способност родитеља да препозна развојне потребе детета, очекивања и утицај промењених околности на дете. Ради правилног сагледавања најбољег интереса детета, суд има могућност да у поступку доказивања чињеница користи истражно начело (члан 205 Породичног закона). Све наведено указује да је интерес малолетног детета приоритетан у одлучивању о свим питањима.

Стандард најбољег интереса детета прокламован је и чланом 3 тачка 1 и 2 Конвенције о правима детета. Истом Конвенцијом прокламовано је право сваког детета на животни стандард који одговара дететовом физичком, менталном, духовном, моралном и социјалном развоју, а износ накнаде за храненике и лица на породичном смештају је само орјентациони критеријум.

У том смислу и Конвенција о правима детета у члану 3 предвиђа да су у свим активностима које се тичу деце од примарног значаја интереси детета, без обзира на то да ли их предузимају јавне или приватне институције за социјалну заштиту, судови, административни органи или законодавна тела.

У спору за издржавање, у смислу цитираних законских одредби, суд је у обавези да најпре утврди укупан износ средстава потребних за издржавање лица које то

издржавање тражи, а потом и могућности лица која су дужна да дају издржавање.

Основано се жалбом указује да су потребе малолетне тужиље АА које је првостепени суд утврдио из изказа њене мајке збирно далеко веће од досуђеног износа, а да је првостепени суд паушално оценио да би се основне потребе могле подмирити досуђеним износом од 25.000,00 динара месечно.

Цитираним законским одредбама прописано је да се издржавање одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, имајући у виду минималну суму издржавања. Приликом утврђивања могућности дужника издржавања потребно је ценити године истог, здравствено стање, образовање, имовину и приходе, стварне могућности за стицање зараде, те друге релевантне околности од значаја за висину и обавезу издржавања, као што су личне потребе, породичне прилике и обавезе издржавања других лица. У односу на потребе повериоца издржавања - малолетног детета, било је потребно на поуздан начин утврдити потребе истог на име становања, одеће, обуће, исхране, хигијене, школовања и друго. У конкретном случају чињеничноправни закључак првостепеног суда донет је на основу непотпуно утврђеног чињеничног стања о потребама тужиље малолетне АА – повериоца издржавања и без сагледавања стварних могућности туженог – дужника издржавања.

У смислу члана 160 став 3 Породичног закона могућности туженог – дужника издржавања морају бити поуздано утврђене.

Потребе повериоца и могућности дужника издржавања су два параметра која се доводе у одговарајући однос када се одлучује о висини издржавања. Првостепени суд је одлучујући о обавези туженог да доприноси издржавању малолетног детета, пропустио да расправи све спорне чињенице и није правилно одлучио о висини доприноса за издржавање малолетног детета, пошто није утврдио могућности дужника издржавања, већ је одлуку донео без утврђивања конкретних укупних могућности дужника издржавања, сходно одредби члана 160 став 3 Породичног закона. Могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица, те других околности од значаја за одређивање издржавања.

Следом изнетог, у поновном суђењу првостепени суд ће отклонити учињену битну повреду одредаба парничног поступка на коју је указано и употпунити чињенични основ извођењем потребних доказа на околност могућности туженог да доприноси издржавању тужиље малолетне АА и у погледу потреба малолетне тужиље. У погледу могућности туженог да доприноси издржавању тужиље малолетне АА имаће у виду његове реалне могућности којима по редовном току ствари може да доприносити издржавању малолетног детета, те ће правилном применом члана 205 Породичног закона истражити чињенице које су од значаја за доношење правилне одлуке, након чега ће бити у могућности да донесе нову, правилну и на закону засновану одлуку за коју ће дати довољне и јасне разлоге.

На основу изложеног, применом одредаба члана 391 став 1 и члана 392 став 2 у вези са чланом 387 став 1 тачка 3 Закона о парничном поступку, одлучено је као у другом ставу изреке.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка садржана у седмомом ставу изреке побијане опресуде у складу са чланом 401 тачка 3 у вези са чланом 165 став 3 Закона о парничном поступку, јер зависи од коначног исхода спора.

Председник већа-судија
Сања Агатоновић, с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић